

واکاوی و تحلیل انتقادی تئوری اقتضایی در سازمان و مدیریت؛ بازخوانی ارزش‌های گم شده

مرتضی بدری^۱، حجت کیانی^۲

۱- دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه علامه طباطبائی تهران

۲- کارشناس ارشد مدیریت آموزشی دانشگاه علامه طباطبائی تهران

چکیده:

تئوری اقتضایی، رویکردی به منظور مطالعه رفتار سازمانی است که در آن توضیح داده می‌شود چگونه عوامل مشروط (تکنولوژی، فرهنگ و محیط بیرونی) در طراحی و عملکرد سازمان تاثیر دارند. بر اساس این تئوری، اثربخشی سازمانی، به شرایط محیطی (تغییرات محیطی، اندازه سازمان، ساختار سازمانی، سیستم‌های اطلاعاتی و ...) وابسته است. در حقیقت تئوری اقتضایی بیان می‌کند "بهترین راه برای سازماندهی همه سازمان‌ها وجود ندارد" به عبارتی بهترین شیوه عمل، به احتمالات موجود در وضعیت بستگی دارد "آن بستگی دارد". در این مقاله ضمن بررسی تئوری اقتضایی براساس به روزترین و مرتبط‌ترین مطالعات، به نظریات و مفاهیم مرتبط با این نظریه و همچنین دلایل شکل‌گیری تئوری اقتضایی و چگونگی گذر از سایر نظریات مدیریتی می‌پردازیم و در نهایت انتقاداتی که به این تئوری شده است را بیان می‌کنیم.

واژگان کلیدی: تئوری اقتضایی، متغیرهای محیطی، مفهوم تناسب، رهبری اقتضایی